

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: HE 2/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä

Suomen Elinkeino- ja Kehitysyhtiöt SEKES toteaa kirjallisena asiantuntijalausuntonaan seuraavaa

Kehitysyhtiöt ovat voittoa tavoittelemattomia, kuntien omistamia ja rahoittamina alueen elinvoimaa kehittäviä organisaatioita, joista suurin osa toimii usean kunnan alueella. Vaikka omistajakuntia olisi alle kymmenenkin, on osakeomistus usein epätasaisesti jakautunut ja osalla kunnista alle 10 %:n omistus.

Taustaa

1. Sotepalvelujen siirryttyä hyvinvointialueille ovat kunnan perustehtävät sivistys- ja elinvoimatyö. Yli puolet Suomen kunnista toteuttaa elinvoimatyötä yhden tai useamman kunnan omistaman, sidosyksikköasemassa olevan kehitysyhtiön kautta, loput kuntaorganisaatiossa olevassa elinkeinotoimessa.

-> Kehitysyhtiön kautta kunta ei laajennu perustehtäviensä ulkopuolelle, vaan kyseessä on puhtaasti organisatorinen valinta. Kunnilla tulee olla lainsäädännön pohjaltakin vapaus organisoida elinvoimatyötään tarkoituksenmukaisella tavalla.

2. Useamman kunnan omistamat, jopa maakunnan laajuiset kehitysyhtiöt toimivat tehokkaina alustoina alueen elinvoimatyölle, yrityselmä ei kuntarajoja tunnista. Kehitysyhtiön hallituksessa, jonka tyypillisesti muodostuvat kuntien virkahenkilöistä, yritysten edustajista, kunnanvaltuuston tai -hallituksen jäsenistä, voidaan suunnitella alueen yhteistä elinvoimatyötä.

->Hallituksen esityksen vaatimus 10 % minimiomistusosuudesta hankaloittaisi elinvoimakehitystä kaventamalla kuntien mahdollisuutta käyttää yhteistä kehitysyhtiötä luonnollisten toiminnallisten yhteistyöalueiden (kuntaryhmä, seutukunta, pendelöintialue, jne.). laajuisina elinvoiman moottoreina

Kuntatalouden kireydestä johtuen osalla pienempiä kuntia ei yksin ehkä olisi mahdollisuutta resursoida elinvoimatyötä juuri lainkaan.

3. KKV:n selvityksen mukaan 10 % omistusosuusvaade ei johtaisi suoraan siihen, että sidosyksiköiltä ostamisen sijaan kunnat ostaisivat palveluita markkinoilta. Tämä koskee myös kehitysyhtiöitä.

a) Kehitysyhtiöt toimivat yritystoiminnan kehittämisessä jo nyt yhteistyössä yksityisen sektorin palveluntuottajien kanssa välittäen sekä myös ostaen niiden palveluja. Kehitysyhtiön yksi tehtävä on varmistaa, että yritykset löytävät tarvittavat yksityiset ja julkiset yrityskehityspalvelut.

b) Mikäli luonnollisen yhteistoiminta-alueen laajuisen kehitysyhtiön toiminta lakimuutoksen vuoksi estyisi, pohtisi osa kunnista vararatkaisuna elinvoimatyön siirtoa kuntaorganisaatioon tai perustettavaan pienempään kehitysyhtiöön.

-> Lakiesityksen tavoitetta markkinoilta oston kasvattamisesta ei edistetä kehitysyhtiöiden sisällyttämisellä lain piiriin vaan se aiheuttaisi ainoastaan tarpeetonta ja resursseja vievää elinvoimatyön uudelleenjärjestelyä.

SEKES ry tuo kantanaan esiin:

Esitetyn lakimuutoksen vaikutuksia tulee arvioida toimialoittain ja **rajata lain ulkopuolelle kuntien elinvoimatyötä toteuttavat elinkeino- ja kehitysyhtiöt.**

Hallitusohjelmakirjaus ”Sidosyksikön omistukselle asetetaan yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusprosentti (10 prosenttia)”. ->

Tätä yleistä etua ei kehitysyhtiöiden kohdalla ole esityksessä huomioitu.

-> Yksi mahdollisuus rajata kehitysyhtiöt lain ulkopuolelle lienee muokata esityksen 15 § 7 momenttia poistamalla siitä vaatimus palvelun laakisääteisyydestä, ja korvaamalla se vaatimuksella toiminnan yleishyödyllisyydestä (ei teollista tai kaupallista toimintaa).

Kunnioittavasti,

SEKES ry, hallitus